

Slutrapport

Projekt Lokal utveckling i samverkan- Regionalt Landsbygdsforum

Sammanfattning

Bakgrund och problembeskrivning

2003 startade programmet Entreprenörskap och Lokalt Utvecklingsarbete på uppdrag av Näringsdepartementet med syfte att stödja entreprenörers och föreningars utvecklingsidéer på landsbygden. Ett partnerskap bildades med Norrbottens regionala landsbygdsaktörer som tillsammans med länsstyrelsen drog upp riktlinjer för programmet.

I programmet skrevs in att undersöka om det fanns behov av eller förutsättningar för en regional plattform för landsbygdens utveckling. Under hösten 2004 anordnades därför en samverkanskonferens där frågan om ökad samverkan mellan landsbygdens regionala och lokala aktörer diskuterades. Det visades sig angeläget att öka samverkan och det beslutades med bred uppslutning att ett regionalt samverkansforum för det lokala utvecklingsarbetet skulle bildas med länsstyrelsen som sammankallande.

Länsstyrelsen satte därför av medel för detta ändamål och formade projektet Lokal utveckling i samverkan utifrån det som beslutades på samverkanskonferensen och i dialog med partnerskapet för Entreprenörskap och Lokalt Utvecklingsarbete..

Programmet Entreprenörskap och Lokalt Utvecklingsarbete ingick i det Regionala Tillväxtprogrammet som ett handlingsprogram och när det avslutades 2005 formades ett nytt handlingsprogram inom RTP av deltagarna i det nya regionala samverkansforumet kallat Landsbygdsutveckling i samverkan. Samverkansforumet kom så småningom att benämnas Regionalt Landsbygdsforum.

Projektorganisation

I projektet Lokal utveckling i samverkan har Regionalt landsbygdsforum arbetat som en form av styrgrupp med temporära arbetsgrupper för t ex arbetet med framtagande av handlingsprogrammet eller planering av konferenser/seminarier i frågor som rör lokalt utvecklingsarbete och tillväxt på landsbygden. Parterna i forumet har haft ett gemensamt ansvar för att utifrån sina förutsättningar och möjligheter fullfölja forumets föresatser.

Deltagare i forumet har varit representanter från Kommunförbundet, Norrbottens läns landsting, Företagarna i Norrbotten, Norrbottens Bygderåd, Coompanion, Hushållningssällskapet, ABF, Studieförbundet Vuxenskolan, Luleå, Kalix, Gällivare och Älvsbyns kommuner, Skogsstyrelsen och LRF Norrbotten. Länsstyrelsen har varit sammankallande och projektägare

Målgrupp

Organisationer, föreningar och myndigheter på regional nivå, kommuner, företag och föreningar och allmänhet på lokal nivå, aktiva inom det lokala utvecklingsarbetet på landsbygden i länet.

Syfte och mål

Projektet har haft till syfte att stödja samverkansprocesser och tvärsektoriellt arbete inom landsbygdsutveckling på regional och lokal nivå. Projektet har även haft till syfte att lyfta företagandet och ungdomars delaktighet på landsbygden och att öka kunskapen om landsbygdens förutsättningar för utveckling och tillväxt och få till stånd ett effektivt resursutnyttjande av satsningar som görs på landsbygden.

Målen har varit:

Att forma gemensamma utvecklingsprogram för landsbygden som kan tydliggöra prioriterade insatsområden.
Att landsbygdsinformation förmedlas på ett strukturerat sätt mellan regionala aktörer, kommuner, företag och föreningar och andra aktiva i utvecklingsarbetet på landsbygden.
Att ett utökad tvärsektoriellt arbete kommer till stånd på lokal och regional nivå som resulterar i en helhetssyn på landsbygdens utveckling

Att fler samverkansprocesser på lokal och regional nivå skall ta fart som resulterar i samarbetsprojekt riktade till landsbygden.

Att det lokala närings- och föreningslivet och företagsamma ungdomar på landsbygden uppmärksammas och får en stärkt roll i det lokala utvecklingsarbetet.

Målsättningen har även varit att fler ungdomar skall engagera sig lokalt och att utvecklingsarbetet skall bedrivas på ett jämställt sätt med ett stärkt näringsliv och utvecklad service.

Måluppfyllelse

Att forma gemensamma utvecklingsprogram för landsbygden som kan tydliggöra prioriterade insatsområden.

När projektet startade fördes diskussioner i forumet om behovet av ett Regionalt Landsbygdsprogram och man beslutade att undersöka förutsättningarna för det arbetet. När sedan det nationella Landsbygdsprogram- arbetet startade med regionala genomförandestrategier beslutades att istället lämna inspel och synpunkter till det programmet för att påverka programmets inriktning istället för att skriva ett program parallellt. Vidare skrevs även det Regionala Utvecklingsprogrammet RUP och Mål 2 under projekttiden och forumets deltagare lämnade även där synpunkter till programskrivarna för att påverka programmens innehåll.

Att landsbygdsinformation förmedlas på ett strukturerat sätt mellan regionala aktörer, kommuner, företag och föreningar och andra aktiva i utvecklingsarbetet på landsbygden.

Information om aktuella landsbygdsfrågor har dels informerats i samband med forumets möten, vid större möten tillsammans med inbjudna landsbygdsaktörer och vid seminarier och konferenser. Vidare har information lagts ut på resp deltagares hemsida och det har även funnits information på den hemsida som varit kopplad till projektet kallad www.lokalutveckling.nu där information kunnat hämtas om deltagarna i forumet och om forumets gemensamma aktiviteter.

Att ett utökat tvärsektoriellt arbete kommer till stånd på lokal och regional nivå som resulterar i en helhetssyn på landsbygdens utveckling

Arbetet inom projektet har genomsyrats av en tvärsektoriell ansats. I samband med aktiviteter som genomförts och information som förmedlats har deltagarna prioriterat det tvärsektoriella arbetet.

Att fler samverkansprocesser på lokal och regional nivå skall ta fart som resulterar i samarbetsprojekt riktade till landsbygden.

Samarbetet mellan deltagarna i projektet har varit mycket gott. Initiativ har tagits för att utveckla samarbetet med aktörer som inte ingår i forumet men som är verksam i utvecklingsarbetet på landsbygden som tex Svenska Kyrkan och idrottsrörelsen. Förhoppningen är att sådana samarrangemang kan leda till breda samarbetsprojekt. Ett samarbetsprojekt har initierats av forumet i form av ett ungdomsprojekt riktat till ungdomar på landsbygden i länet.

Att det lokala närings- och föreningslivet och företagsamma ungdomar på landsbygden uppmärksammas och får en stärkt roll i det lokala utvecklingsarbetet.

Seminarier om t ex lokal upphandling har genomförts i syfte att stärka det lokala näringslivet. Konferens med ungdomstema/lokal utveckling/entreprenörskap har genomförts för att visa på metoder att möta unga på landsbygden, metoder att arbeta med entreprenörskap och utvecklingsarbete på landsbygden. Förhoppningen är här att de metoder och goda exempel som förmedlats på konferensen kan stimulera till att arbeta mer aktivt med ungdomar som en resurs på landsbygden och dra nytta av möjligheter med det lokala utvecklingsarbetet på landsbygden.

Aktiviteter/genomförande

Möten och arbetsgruppsmöten

Under projektets gång har 15 möten genomförts med deltagarna i forumet. I de flesta fall har olika teman valts för varje mötestillfälle, möten har förlagts på olika orter och arbetsplatser.

Vid besök på deltagarnas arbetsplatser har en kort information om dess verksamhet inlett mötet och därefter har vid de flesta mötestillfällen inbjudna talare på temat tagit vid.

Forumets möten har haft till syfte att dels tydliggöra deltagarnas roller och uppgifter på landsbygden, öka kunskapen i någon aktuell fråga och sprida information om aktuella aktiviteter/frågor från vardera organisation.

Teman och aktuella frågor som tagits upp på forumets möten har varit; Ungdomar, Rural Proofing, Social ekonomi, Leader, deltagarnas roller, Landsbygdsprogrammet, Strategin för landsbygdsutveckling, RUP, framtagande av handlingsprogram inom RTP, natur- och kulturturism, små enkla pengar, gemenskapföretagande.

Vissa möten öppnades upp för övriga landsbygdsaktörer som tex kommunerna som hade stort intresse i ämnet som föredrogs på mötet. Vidare genomfördes arbetsgruppsmöten inför olika arrangemang, framtagandet av handlingsprogrammet och inför besök av Landsbygdskommittén bl a.

Handlingsprogrammet ”Landsbygdsutveckling i samverkan”

Inom Regionala Tillväxtprogrammet 2004-2007 togs det fram handlingsprogram inom olika utvecklingsområden. Programmet Entreprenörskap och Lokalt Utvecklingsarbete som föregick projektet Lokal utveckling i samverkan ingick som ett sådant handlingsprogram inom RTP. När programmet ELU avslutades under 2005 formades ett nytt handlingsprogram inom projektet Lokal Utveckling i samverkan. Detta handlingsprogram kallat Landsbygdsutveckling i samverkan kom att formos som en handlingsplan för arbetet med Regionalt Landsbygdsforum.

Tillsammans med en processledare från Studieförbundet Vuxenskolan formades under två processdagar underlag för handlingsplanen tillika handlingsprogrammet ”Landsbygdsutveckling i samverkan”. Arbetet under dessa två processdagar lade även grunden för det goda samarbetet som sedan följde. I processarbetet ingick tydliggörandet av nyttan av och metoder för ökad samverkan och att i samverkan prioritera bland utvecklingsområden som forumet pekade på som viktiga.

Vid den första processdagen fastställdes vilka de största hindren var för samverkan;

Brist på konkreta resultat, Kunskap om och synen på varandra, Gruppens mandat, Revirtänkande, Ansvar, Resurser. Sedan gjordes de två största, och först nämnda, hindren om till möjligheter, mål och aktiviteter. Brist på konkreta resultat skulle åtgärdas genom att sätta upp tydliga mål, bryta ned dem på aktiviteter, fastställa handlingsprogrammet, kartlägga kommunikationskanaler, tydliggöra gruppens funktion och arbetssätt, aktiviteter med tidsplan och uppföljning av arbetet.

Kunskap om och synen på varandra skulle åtgärdas genom ökad kunskap om varandras organisationer genom information om vilka aktiviteter som planeras, utveckla mötesformerna och placera möten hos forumets deltagare.

Utvecklingsområden på landsbygden togs fram; **Företagande, Föreningsliv, Offentlig- och kommersiell service, Ungdomar, Kommunikationer, kultur och upplevelse.**

Vid den andra processdagen prioriterades **Företagande, Föreningsliv och Offentlig/kommersiell service, med ungdomar** som genomgående tema. Därefter tog arbetet med skrivande av handlingsprogrammet vid som gjordes i dialog med forumets deltagare och i nära samarbete med den temporära arbetsgruppen för framtagande av handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammet utgjorde därefter en handlingsplan för arbetet i Regionalt Landsbygdsforum om hur samverkan inom forumet skulle förbättras och hur arbetet med landsbygdsutveckling skulle utformas och vilken inriktning det skulle ha.

Inspel till utvecklingsprogram

Under 2006 startade processerna med att ta fram olika utvecklingsprogram som tex Strukturfondsprogrammet för Övre Norrland, Landsbygdsprogrammet och RUP. Forumet arbetade med att sprida information om programarbetet och möjligheter att påverka densamma. Regionalt Landsbygdsforum fungerade som bollplank med möjlighet att komma med inspel och diskutera prioriteringar vid framtagandet av framförallt genomförandestrategin för Landsbygdsprogrammet 2007-2013. Många av deltagarna i forumet lämnade inspel även till övriga programarbeten i länet.

På nationell nivå pågick en parlamentarisk utredning kring att ta fram en långsiktig strategi för den nationella politiken för landsbygdsutveckling under ledning av Landsbygdskommittén. Forumet inbjöd ordförande Karl-Erik Nilsson och huvudsekreteraren Kerstin Oremark från Landsbygdskommittén för information om utredningens innehåll. Ordförande efterfrågade därefter inspel från Landsbygdsforumet som togs fram i samverkan och lämnades till ordförande.

Därefter bjöd landshövdingen hela Landsbygdskommittén till Norrbotten för en dialog kring strategin för landsbygdsutvecklingen i landet utifrån Norrbottens perspektiv. Förhoppningen är att inspelet och de besök som gjordes i länet har färgat och påverkat utredningen i en positiv riktning för Norrbottens landsbygd.

Konferenser/seminarier

På initiativ av deltagarna i forumet arrangerades seminarier/konferenser med olika inriktningar utifrån aktuella frågor man såg fanns behov av att sprida kunskap om eller föra en dialog kring.

Dialogmöte Överkalix, 28 sep 2005

28 sep 2005 arrangerades en kommunträff i Överkalix kallad "Dialogmöte". Syftet med mötet var att komma fram till hur kommunerna tillsammans med Länsstyrelsen kan stimulera och stärka kommunernas utvecklingsarbete på landsbygden. Elva av fjorton kommuner deltog.

Faluns kommun informerade om hur man genom samverkan och kompetensutveckling hittat ett nytänkande som leder till stärkt landsbygd. I Faluns kommun har processarbetet genomförts genom ; Förankring hos lokala företrädare och beslutsfattare, Kartläggning av kommunens insatser på orten, Inventering av servicebehov genom enkät i prioritetsordning, Kompetensutveckling för politiker och beslutsfattare, Samtal om samordning med kommunen, företagare, lokala företrädare.

I diskussionen om vad kommunerna behöver från den regionala nivån för att stärka sitt arbete med landsbygdsutveckling kom man fram till; **Kompetensutveckling** inom företagande/finansiering, samverkanslösningar, tillväxt och ungdomar och **Erfarenhetsutbyte** mellan tjänstemän, politiker och andra organisationer. Dessa frågor kunde sedan forumet arbeta vidare med när arrangemang planerades och bjuda in kommunerna för erfarenhetsutbyten och kompetensutveckling.

Landsbygden i EU, Storforsen 9-10 mars 2006

Konferensen arrangerades i samverkan med Europaforum Norra Sverige. Syftet med konferensen var att informera om aktuella program och strategiarbeten för landsbygden samt föra en dialog kring utvecklingsarbetet på landsbygden i länet. I samband med konferensen kunde Landsbygdsforumets handlingsprogram och intentioner kommuniceras. Representanter för Europaforum Norra Sverige beskrev forumet som en mötesplats för politiker på lokal, regional, nationell och europeisk nivå med syfte att öka kunskaperna och medvetenheten om Europapolitiken och öka samspelet mellan politiker i de fyra nordligaste länen. North Sweden informerade om hur Bryssel påverkar Norrbottens landsbygd, Jordbruksverket informerade om kommande landsbygdsprogram med Leader och Länsstyrelsen informerade om arbetet med att ta fram Regionalt Utvecklingsprogram och hur de olika programprocesserna hänger ihop. Konferensen avslutades med diskussioner och reflektioner kring vilka möjligheter till påverkan på utvecklingsprogrammen som finns för att stimulera till inspel och engagemang i kommande programarbeten. (Bilaga)

Har upphandling något med det lokala näringslivet att göra? Luleå 19 maj 2006.

Syftet med seminariet var att inspirera och öka kunskapen bland offentliga aktörer om möjligheter till att stimulera det lokala näringslivet genom användandet av alternativa upphandlingsmodeller. Målgrupp för seminariet var politiker och tjänstemän med ansvar för upphandling och andra berörda av offentlig upphandling. Ett 70-tal personer deltog på seminariet. Tyngdpunkten i seminariet var möjligheter istället för hinder för att på ett korrekt sätt främja konkurrenskraften hos det lokala näringslivet och på vilket sätt kvaliteten i upphandlingarna kan förbättras. Jurister och kommunala inköpschefer visade på goda exempel och ökad kunskap inom upphandlingsområdet.

I nästa steg tog kommunerna i det Regionala Landsbygdsforumet vid för att möta upp näringslivet lokalt i sina kommuner i syfte att öka kunskaperna och visa på möjligheterna för företagen med lokal upphandling.

Informations- och diskussionsträff inför nytt landsbygdsprogram med Leader 2007-2013, Gällivare 17 aug 2006

Länsstyrelsen informerade om kommande landsbygdsprogram och Svenska Leadernätverket redogjorde för erfarenheter från Leaderarbetet som pågått i södra Sverige under föregående programperiod. Därefter tog en diskussion vid kring hur Leaderarbetet kan utformas i Norrbotten. Syftet med träffen var att bereda mark inför kommande Leaderperiod eftersom Norrbotten inte arbetat med Leadermetoden under föregående programperiod. Genom att informera om vad Leader innebär och kan betyda för norrbottens landsbygd underlättas etableringen av metoden och diskussionen kommer igång kring hur den bäst kan användas i Norrbotten. Målet är enligt Landsbygdsprogrammet att 75 % av landsbygden i landet skall omfattas av Leader. Forumet har därefter kontinuerligt fortsatt informera om Leader och Landsbygdsprogrammet när aktuell information funnits tillgänglig.

Samarbetsprojekt i form av ungdomsprojekt

I samband med ett av forumets möten med tema ungdomar diskuterades ett projektförslag från Kommunförbundet riktat till ungdomar på landsbygden. Forumets deltagare såg mycket positivt på projektet och Gällivare, Älvsbyn, Luleå, Kalix kommuner tillsammans med Landstinget, Länsstyrelsen och projektägaren Kommunförbundet gick in som medfinansierare i projektet. Det övergripande syftet med projektet är att öka ungas delaktighet och entreprenörskap på landsbygden i länet. Genom projektet skall kunskapen i det vuxna nätverket runt ungdomarna öka så att man bättre kan tillvarata unga som en resurs. Syftet är även att motivationen hos de unga ökar som kan leda till företagande.

Kvalitativt resultat

Deltagarna i det regionala landsbygdsforumet har besvarat en enkät (bilaga x). 11 deltagare av forumets 14 deltagare har svarat. Utifrån enkätsvaren gör länsstyrelsen bedömningen att:

- Samverkan mellan aktörerna i allt väsentligt har stärkts, inte minst i frågor kring.....
- Kunskapsnivån om landsbygdens förutsättningar för utveckling och tillväxt har ökat

etc, komplettera

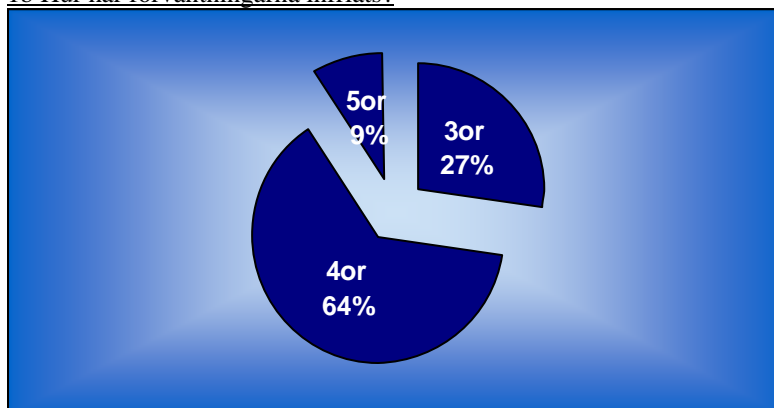
I bilaga

Deltagarnas utvärdering:

1a Deltagarnas förväntningar inför samarbetet:

Näringslivsinriktade åtgärder, ökad samverkan mellan organisationer, föreningar, myndigheter. Överblick över projekt, aktiviteter och insatser riktade mot Norrbottens landsbygd, möjligheter till samordning, insyn i olika parter insatser, synsätt och förståelse för deras roll, möjlighet att påverka, delta i policyskapande avseende regionala organs insatser, nya idéer och initiativ, gemensamma aktiviteter, samtal, samsyn, samhandling för att lyfta landsbygdsutvecklingen i länet. En arena där aktörer på landsbygdsområdet möts, nätverksskapande, diskussion kring landsbygdsprogrammet, nätverka och kännedom om de som verkar på landsbygden för att se om det finns beröringspunkter så insatser kan göras tillsammans. Erfarenhetsutbyte, bättre samarbete än tidigare, information mellan organisationer- kommuner-länsstyrelse om vad som är på gång i och utanför länet. Färre spelare på plan, helhetsperspektiv, kännedom om varandra, bättre samordning för länets bästa. Hitta samverkansparter/få samsyn mellan aktörer som jobbar för landsbygdens utveckling. Att få ta del av olika aktiviteter som görs runt om i länet med olika aktörer som ansvariga.

1b Hur har förväntningarna infriats?

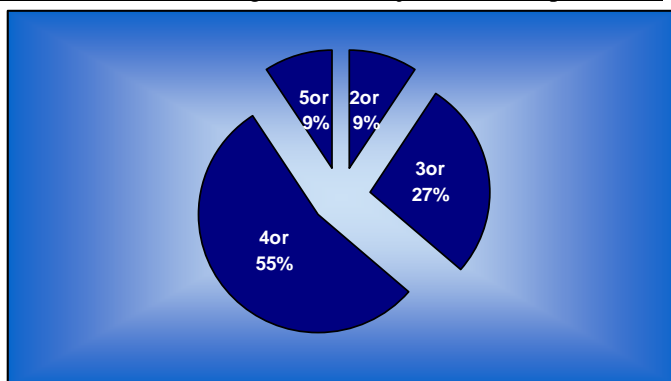
Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning förväntningarna med samarbetet i Regionalt Landsbygdsforum har infriats.

Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

Kommentarer:

En ovanligt lyckad samverkansgrupp, bedömer att landsbygdsforum haft en väsentlig roll, att skapa samhandling är en långsiktig process. Utifrån samhandling har projektet gett medelgott resultat medan samtal, samsyn och samverkan har uppnåtts. Nätverket och de personliga kontakterna har gett mest. Bättre än i andra grupper. Här har man sett resultat och med en fortsättning kommer man att nå ännu längre. Samarbete om aktiviteter, föreläsare etc har ökat i länet och framför allt i kommunen mellan olika aktörer.

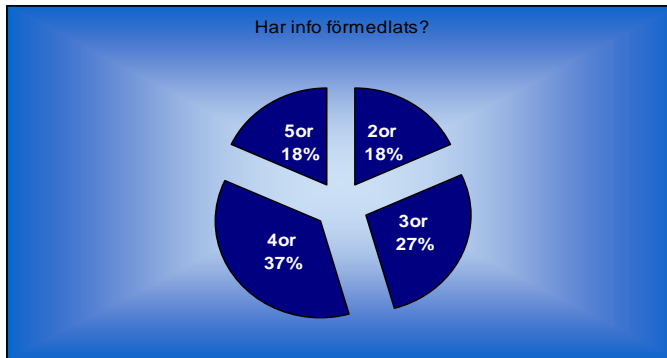
2. Har samarbetet bidragit till att stödja samverkansprocesser?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning samarbetet i Regionalt Landsbygdsforum bidragit till att stödja samverkansprocesser.

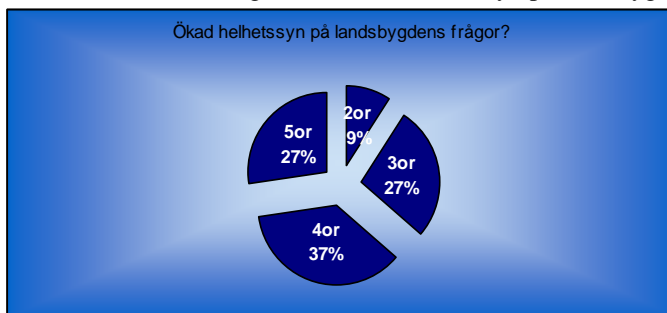
Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

3. Har information om landsbygdens förutsättningar för utveckling och tillväxt förmedlats?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning information om landsbygdens förutsättningar för utveckling och tillväxt har förmedlats. Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

4. Har samarbetet bidragit till en ökad helhetssyn på landsbygdens frågor?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning samarbetet bidragit till ökad helhetssyn på landsbygdens frågor. Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

5. Kan deltagarna i forumet se några effekter av samarbetet avseende nya nätverk, nya samverkansformer, nya arbetstillfällen, nya aktiviteter eller annat?

Ja, svarar alla.

Vilka effekter?

Tydligare fokusering och att landsbygdsfrågorna hålls levande. Bättre samarbete mellan aktörerna och länsbygderådet. Ökad kunskap om vad deltagarna i forumet gör, nya nätverk, bättre kontakt mellan lokala och regionala aktörer, nya samverkansformer med landsbygdsforum, tveksamt till nya arbetstillfällen, nya aktiviteter, nya påverkansmöjligheter, bättre dialog med regionala myndigheter, styrka att ha kunnat påverka landsbygdskommittén, kontakter mellan kommunerna och landsbygdsutvecklare, gemensamma utbildningar utifrån behov, projekt med aktörer som annars inte skulle blivit av. Kontakterna har skapat ett närmare samarbete mellan kommunerna. Nya nätverk och nya samarbetsformer, förbättrat samarbete. Viktigt att behålla nätverket när man nu känner varandra och kan föra en rak kommunikation. Etablerade kontakter som fortsätter i någon form. Det viktigaste nätverket för egen del. Landsbygdskonferenser, andra konferenser och informationsträffar samt indirekta projekt. Samordning av aktiviteter, aktörer mellan kommuner och olika geografiska områden.

6. Har samarbetet gett något regionalt eller lokalt nytänkande?

Alla utom en svarande säger ja.

Lärande exempel från övriga landet, begreppet Rural Proofing/Landsbygdsräddning, nya constellationer som pratar samarbete. Insikten att aktörer måste samverka eller åtminstone veta vad grannen håller på med. Insikten om behovet av gemensamt tänkande kring strategier, program etc. Inspiration och nya idéer, lokal upphandling, att inte bara politiker sitter på lösningen. Påverkan på beslutsfattare, helhet, hänsyn. Större samordning, kunskap och förståelse för aktörernas roller och arbete.

7.a Vad har varit bra med utformningen av handlingsprogrammet "Landsbygdsutveckling i samverkan"

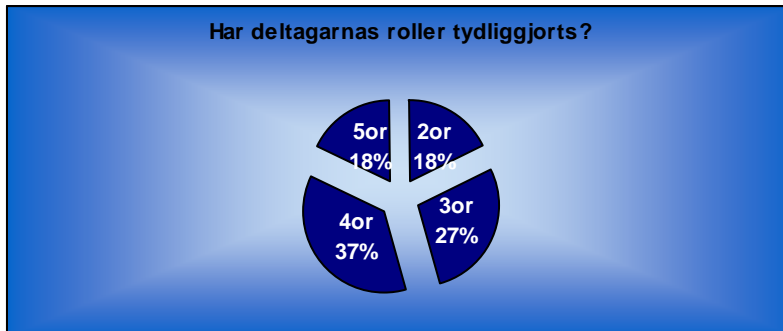
En bra uppdatering över vad som bör göras, bra att någon annan kan skriva efter att ha tagit in synpunkter. Att det togs fram ett handlingsprogram och dessutom i en bred process. Bra med ett handlingsprogram, skapar

legitimitet för frågan/området. Gruppen har fått bearbeta prioriteringar, stor förankring bland aktörerna, alla kunde vara delaktiga och ge sin syn. Att vara delaktiga i utformningen i ett tidigt skede av processen. Möjlighet att tycka till. En ökad medvetenhet om att det är lättare att lyckas om flera aktörer drar sitt strå till stacken. Att landsbygdens aktörer har haft möjlighet att komma med synpunkter.

7.b Vad kunde varit bättre i framtagandet av handlingsprogrammet?

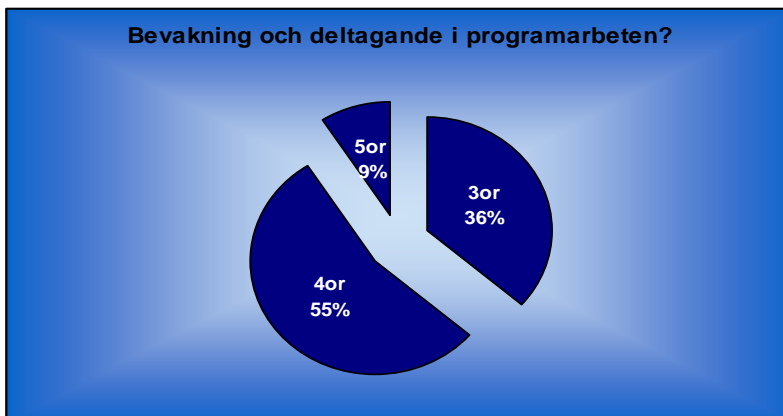
En större delaktighet i tänkandet och skrivandet, mer konkreta insatser, aktiviteter, åtgärder. Har saknat strategiska diskussioner om hur landsbygden kan utvecklas, landsbygdens utvecklingsmekanismer, drivkrafter och att sedan bygga upp insatser kring dessa. Fler skulle varit med i processarbetet. Det har varit svårt att se den röda tråden, har arbetet haft betydelse?

8. Har deltagarnas roller tydliggjorts?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning deltagarnas roller tydliggjorts. Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

9. Har det skett bevakning och deltagande i programarbeten på nationell och regional nivå?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning bevakning och deltagande i programarbeten har skett.

Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

10a Vad har varit bra med forumets möten?

Processen har gått framåt, även om det blivit många omtag när folk har bytts ut. Lagom tät och lagom stor grupp, Bra att sprida mötena över länet. Bra med halvdagsmöten, okey frekvens. Det har skapats en arena för samtal och för att bygga upp samhandling. Bra frekvens och delaktighet i upplägget. Bra att vi har haft möjlighet att lyssna på olika organisationers verksamhet. Bra medverkan av föreläsare, bra lyhörddhet kring landsbygdsprogrammet och bra att var och en kunde lämna in sina inspel. Bra med erfarenhetsutbyte och information om vad som är på gång. Bra upplägg och frekvens. Varje möte har haft en tydlig agenda som vi betat av.

10.b Vad kunde gjorts bättre?

Fler kommuner och kyrkan hade varit spännande att ha med. Ibland svårt se den röda tråden.

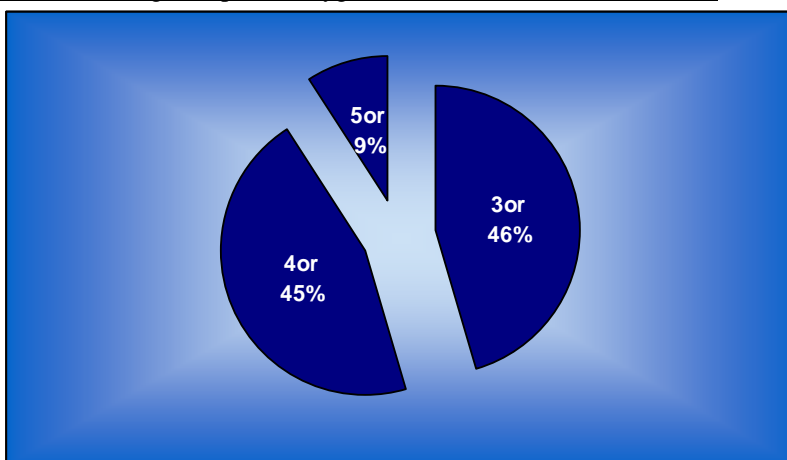
11.a Vad har varit bra med de konferenser/seminarier som forumet arrangerat?

Viktiga frågor på agendan, att träffas, bra innehåll som gett nya infallsvinklar. Att dom har ordnats och det gjordes tillsammans, utifrån ett känt behov. Samlar och möjliggör för utveckling av samhandling. God uppslutning och aktuella ämnen. Hög klass på föreläsarna. Att det är nätverket som står bakom upplägget. Förankringen i grupperingarna, bredden, ambitionen och den stärkta kontaktytan. Aktuella frågor. Som gemensamma arrangörer har forumet visat att det är många som verkar för landsbygden, förhoppningsvis har det gått ut till landsbygden i länet.

11.b Vad kunde gjorts bättre?

Plats för processledare som kunde ha åkt ut för att informera dem som behöver veta mer om landsbygdsutveckling/säkring, så att de förstår innebörden av landsbygdssäkring utifrån närservice, lokal tjänste- och varuproduktion, klimatförbättrande beslut och transportekonomi. Utbilda beslutsfattare, göra fler delaktiga och engagerade. Följa upp lokal upphandling bättre och inte bara lämna över det till lokala aktörer. Det diskuterades för lite "företag" och "företagande", speciellt i samband med de sk utvecklingspengarna. Arbetsinsatsen hos deltagarna kunde varit bättre.

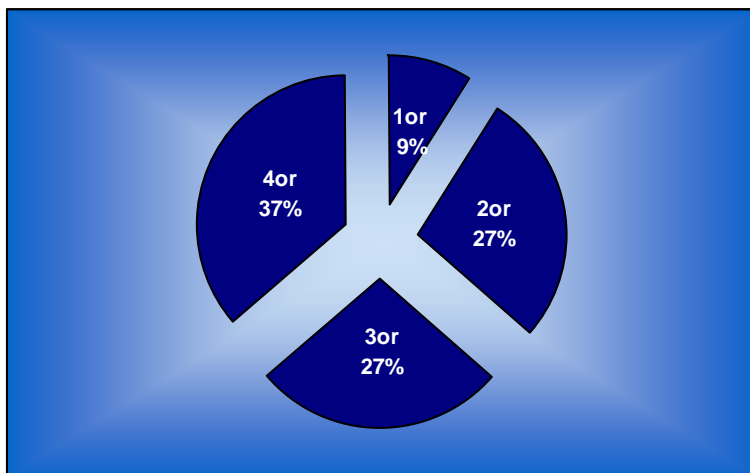
12a Har företagande på landsbygden täckts av forumets aktiviteter?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning företagande på landsbygden täckts av forumets aktiviteter

Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

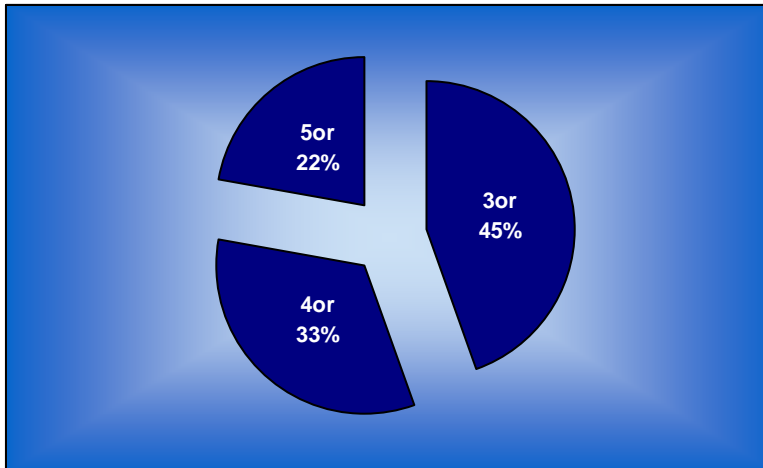
12.b -Ungdomar på landsbygden?

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning ungdomar på landsbygden täckts av forumets aktiviteter

Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

12.c -Tvärsektoriellt arbete, arbete över sektorsgränser

Diagrammet visar deltagarnas uppfattning om i vilken utsträckning tvärsektoriellt arbete täckts av forumets aktiviteter

Betygsskalan gick från 1 (lägst) till 5 (högst)

13. De viktigaste erfarenheterna från samarbetet som upplevts som bra resp mindre bra.

Bra; Nätverksbyggande, fokusfrågor tydliggjorda, många aktörer som vill landsbygden väl. Att forumets finns och har en bred representation och att arbetsklimatet varit gott. Att frågorna som tagits upp varit väsentliga. Mötesarena, nätverksskapande, kontakterna, informationen. Kontakterna och delaktigheten i framtagandet av landsbygdsprogrammet. Nätverket, kommit framåt, delaktighet i andras perspektiv och förutsättningar. Arbetet mot nationella landsbygdskommittén och landsbygdsprogrammet. Ansikten på andra aktörer. Det är av största vikt att det finns en möteplats för alla landsbygdens aktörer.

13b; Mindre bra:

Det är för lite praktiskt arbete och för dålig kunskap om landsbygdens viktiga frågor hos beslutsfattare. Beslutsfattare lyfter inte frågorna till att det ska bli praktiska resultat. Styrande politiker i många kommuner ser inte till att landsbygdsutvecklarna har medel och status att göra något för i sitt vardagliga arbete. Det är inte lätt att samarbeta och nu när gruppen fungerar så bra tas resurserna bort. Varför pröva en verksamhet som sedan läggs ner när man ser att den fungerar. Alla deltagande organisationer har inte haft samma energi och tillmätt det samma betydelse vilket bl a syns i närvaron. Diskussionsnivån. Tröghet i agerandet från deltagarna. Det behöver finnas en person med speciellt ansvar. Att tiden inte räckt till att delta så mycket som man skulle ha velat samt att vi hamnat i frågor av sociala och trivsel karaktär. Alldeles för lite prat om företagsutveckling och tillväxtfrågor. Saknade de övriga kommunernas landsbygdsutvecklare. Trots ambitionen att inte köra "sitt eget race" verkar det bli lite så i alla fall. Alla kommuner borde vara närvarande. Det är viktigt att de som sitter i denna typ av forum har engagemang i den egna organisationen.

14. Vilka frågor bör prioriteras i det fortsatta arbetet med landsbygdsutveckling?

Riktad kommunikation och utbildning för dem som måste veta mer. Fokusera på människor som vill göra något, Istället för att ta fram idéer som andra ska föra. Skapa stödande nätverk för människor som vill, så att de även får styrka och resurser att orka jobba vidare. Att ha kvar samordningen/överblicken genom ett fortsatt landsbygdsforum. Vikten av att få överblick och följa upp Leader, LBU Mål2 samt organisationernas övriga arbete i Norrbotten. Att genom processer kunna få fram gemensamma behov av tex seminarier/konferenser, Att kunna ta initiativ kring projekt och aktiviteter som har regional bäring. Att komma igång med Leaderarbetet och se till att de beslutande LAG-grupperna kommunicerar med varann. Att följa upp och ev styra utvecklingen i landsbygdsprogrammet. Diskutera drivkrafter. Många gör bra saker och därför är det viktigt att man möts och kopplar ihop information, samverkan och aktivt arbete. Företagande bör främjas på alla sätt; kompetensutveckling, infrastruktur. Erfarenhetsutbyte, "vad är på gång" mellan organisationerna-kommunerna-länsstyrelsen i form av kort information vid varje träff. Helhetsperspektiv vid remissarbeten, RTP, RUP. Landsbygdssäkring, utbyte med andra län på länsnivå. Miljö o klimatfrågan, arbetsmarknad, infrastruktur, kollektivtrafik, bredband, offentlig service. Samarbete service och boende. Landsbygdsbaserat företagande, ungdomar.

15 Övriga synpunkter

En fortsättning vore bra med tex fokus på implementering av Rural Proofing, konsekvensanalyser så att tex politiker bättre förstår konsekvenser av beslut de fattar. Samla ihop alla positiva krafter i form av människor och

fråga dem hur man kan stödja dem så att de fortsätter jobba för deras lokalsamhällets utveckling sedan jobbar vi för att deras behov ska kunna mötas.

Satsa på människor som vill, för det är människor som skapar samhällen inte kommunikationer, hus eller annat. Svårt att skapa strategiska diskussioner i detta skede det primära var kanske inte det utan att få den lokala nivån mer samspelt och för erfarenhetsutbyte och det har man lyckats med.

Det är så mycket lättare att ta kontakt och samarbeta med någon som man har en relation till. Detta är ett arbete som tar lång tid att utverka en effekt av. Vi har kommit en bit på väg och det har varit lyckosamt. Vi har talat mycket om samarbete och det är bra men ibland kan det bli för spretigt istället för att målfokusera.

Fortsatt arbete med nätverket i samma omfattning som nu och i alla fall till dess alla EU programmen är igång på allvar eller framtill det att vi inte något mer att tillföra.

Kommer att sakna den direkt kopplingen. Forumet har varit mycket värdefullt som en sammanhållande länk för att driva landsbygdens utveckling i samma riktning. Vår organisation ser det som mycket viktigt att forumet får fortsätta att utvecklas med länsstyrelsen som sammankallande instans. Bra med Regionalt Landsbygdsforum.

Förslag att det lever vidare med stafett mellan olika aktörer som sammankallande och flexibel programgrupp för varje träff. Alla kommuner bör inbjudas att delta. Lagom med 5-6 träffar/år och en stor aktivitet per år.

Kvantitativt resultat

- 1 handlingsprogram
- 2 Konferenser
- 3 Seminarier
- 1 samverkansprojekt

Slutsatser/Reflektioner/Erfarenheter

Landsbygdsforumets framtid

Framtida utvecklingsområden landsbygden

Rural proofing

mm